

Projecte de millora dels Serveis Veterinaris Oficials d'Escorxador

XAVIER FÀBREGAS I COMADRAN

Sant Cugat del Vallès, 19 de febrer de 2008

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
CONVOCATÒRIA ENTORN	
ANÀLISI DE LES FUNCIONS DEL LLOC DE RESPONSABLE DE SERVEIS VETERINARIS OFICIALS D'ESCORXADOR	5
CONTINGUT FUNCIONAL	
PERFIL PROFESSIONAL	
<i>Tècnic</i>	
<i>Científic</i>	
<i>Administratiu</i>	
EINES	
<i>Treball en equip</i>	
<i>Priorització</i>	
<i>Satisfacció</i>	
PROJECTE DE MILLORA ORGANITZATIVA	10
OBJECTIUS	
<i>Personal substituït i interí</i>	
<i>Acolliment i capacitació</i>	
<i>Activitats al sector càrnic</i>	
<i>Visites</i>	
<i>Homogeneïtzació de criteris</i>	
<i>Càrregues de treball</i>	
<i>AOIV</i>	
<i>Equips i material d'oficina</i>	
<i>Roba de treball/Servei de bugaderia</i>	
<i>Suport digital</i>	
Documents	
Banc d'imatges	
<i>Formació</i>	
<i>Assessorament</i>	
<i>Recerca</i>	
Triquina	20

Publicacions
Relacions intraorganització
Comunicació
Documents
Arxiu de la documentació
Memòria anual
Activitats administratives
Activitats tècniques

CONCLUSIONS 25

IDEES FORÇA

REFERÈNCIES 26

NORMATIVES

BIBLIOGRAFIA 27

RECURSOS ELECTRÒNICS 29

ANNEXOS 31

I Modelo Diamante del trabajo en equipo.

II Satisfacció i insatisfacció (Herzberg, 1953).

III Factors de variació dels recomptes de bacteris aerobis totals ($\log_{10}/\text{cm}^2$) en canals de boví i oví a l'escorxador: T^a ambient de la sala de feinejat (°C).

Factors de variació dels recomptes d'enterobacteris ($\log_{10}/\text{cm}^2$) en canals de boví i oví a l'escorxador: T^a ambient de la sala de feinejat (°C).

IV Senglars sota control oficial positius a *Trichinella spp.* detectats als EMC de Castelló d'Empúries i de Juneda (2005).

Casos de triquinel·losi humana a Catalunya (1993-2003).

V Distribució per comarques de les guineus estudiades (2005).

Agraïments: l'autor agraeix a en Carles Vila, l'Albert Alemany i na Marta Rigau, les fotos aportades.

INTRODUCCIÓ

ENTORN

Actualment, l' **entorn socio-econòmic** és desfavorable per als productors, degut a l'encariment mundial del preu dels cereals i en un moment de alentiment general de l'economia espanyola. L'increment de preus al consum dels productes alimentaris erosiona el poder adquisitiu dels consumidors. Alhora, el sector càrnic veu disminuïda la seva capacitat exportadora i recupera part del seu consum interior.

Les **crisis alimentàries** espanyoles i europees de finals del segle XX, originades en el sector primari, han erosionat la confiança dels consumidors. L'Administració de la Unió Europea s'ha vist obligada doncs a iniciar un altre enfoc de la seguretat alimentària.

Amb aquest nova perspectiva, des del 2006 és aplicable una **nova legislació alimentària** a la Unió Europea, "el paquet d'higiene", que estableix criteris a seguir i requisits a respectar en l'àmbit de la seguretat dels aliments i dels pinsos. Aquest concepte pren ara una dimensió global i integral. Els criteris principals en què es basa són:

- Cadena alimentària: de la granja a la taula.
- Autocontrol: responsabilitat dels operadors econòmics.
- Anàlisi del risc: avaluació, gestió (vigilància i control oficial en salut pública, sanitat i benestar animal) i comunicació.
- Informació i protecció dels interessos dels consumidors.
- Traçabilitat.
- Flexibilitat i proporcionalitat.
- Principi de cautela.

Pel que fa a Catalunya, en l'actual organització de salut, la Llei 7/2003 de protecció de la salut crea l'**Agència de Protecció de la Salut** com a organisme autònom administratiu i el Decret 128/2006 aprova el seu estatut. La recent aprovació de la Relació de Llocs de Treball, amb efectes 1 de gener de 2008, permet desplegar l'organització territorial i l'estructura administrativa de l'Agència de Protecció de la Salut.

ANÀLISI DE LES FUNCIONS DEL LLOC DE RESPONSABLE DE SERVEIS VETERINARIS OFICIALS D'ESCORXADOR

Responsable de Serveis Veterinaris Oficials d'Escorxador

El *Diccionari de la llengua catalana* de l'Enciclopèdia Catalana defineix així aquests mots:

- **R**esponsable: que té capacitat de prendre les decisions, de dirigir una activitat, que té l'autoritat dins d'un grup.
- **S**erveis: conjunt de treballs, d'operacions, etc. que serveixen a un ús determinat.
- **V**eterinaris: relatiu o pertanyent a la veterinària.
- **O**ficials: 1 que té la sanció de l'autoritat constituïda. 2 Que és d'ofici.
- **E**scorxador: lloc destinat a matar i escorxar el bestiar.

CONTINGUT FUNCIONAL

L'objectiu general del RSVOE és garantir, en l'àmbit territorial de la seva competència, la protecció de la salut pública i de la sanitat animal i el compliment de les normes sanitàries reguladores del comerç de carn, amb la màxima eficàcia, eficiència i efectivitat.

Els continguts específics de la missió, les funcions i les activitats es poden classificar segons diversos criteris en funció de l'àmbit, els destinataris, la finalitat, etc. S'ha utilitzat el d'assignar a la vessant administrativa temes que no ho són estrictament, però que l'Administració inclou com a feines anuals a realitzar (assumptes tècnico-administratius), i també la gestió de personal. Queden com a assumptes tècnics els que són d'informació, assessorament i d'aplicació de mesures de gestió del risc.

Missió respecte a les activitats dels SVOE (dirigir, coordinar, supervisar i controlar) i respecte als animals, la carn, les activitats i els establiments (controlar, inspeccionar i auditar).

Funcions de RSVOE. N'hi han quatre de genèriques:

- "c) protegir la sanitat animal i la salut de les persones enfront de malalties transmeses pels animals i les seves carns,
- d) vetllar pel compliment del principi de lleialtat en les transaccions comercials de les carns, d'acord amb el principi de confiança mútua entre el òrgans de control oficial de la Unió Europea i països tercers,
- e) informar als escorxadors sobre qüestions tècniques i legals relacionades amb les condicions sanitàries de producció i comercialització de carn,
- f) complir totes aquelles funcions d'ordre tècnic o administratiu que siguin dictades i encomanades pels òrgans competents i els seus superiors jeràrquics, i donar i supervisar instruccions oportunes per tal que aquestes es portin a terme."

Les altres dues funcions més específiques són de caràcter administratiu, i inclou la gestió de personal.

- La funció a) apareix ja en la missió, però en aquest cas, especifica que inclou analitzar i supervisar els resultats dels controls veterinaris, elaborant propostes per reparar les deficiències observades.
- La funció b) tracta del personal veterinari pel que fa a la coordinació i supervisió de moviments i canvis d'horaris de treball.

Activitats del RSVOE:

- L'activitat 1 és genèrica, però és la més important: l'exercici de les funcions d'agent de l'autoritat sanitària.
- Les activitats 2, 3 i 14 són també genèriques però de caire administratiu. Desenvolupen la lletra f) de l'apartat 4.2 Funcions, i tracten de les obligacions amb els superiors jeràrquics.
- Les activitats 4, 9, 10, 11 i 17 són administratives de caràcter tècnic i tracten de la supervisió de la documentació generada, de l'anàlisi dels resultats dels controls veterinaris, de la proposta de mesures administratives a aplicar, de la investigació de denúncies, toxiinfeccions i/o alertes alimentàries, i de la supervisió del benestar animal en el sacrifici.
- Les activitats 5 i 15 són administratives de gestió de personal. Aborda la selecció i gestió del personal VOE i AOIV. L'activitat 6 és administrativa, però de resolució de problemàtiques en les relacions personals i/o tècniques intraequips d'inspecció o entre equips i establiments.
- Les activitats 7, 8, 12, 13 i 16 són de caràcter tècnic. Incorporen el suport i l'assessorament científic, tècnic i legal; la proposta i la supervisió d'actuacions enfront malalties transmissibles i zoonosis; i la col·laboració en la preparació i execució de visites d'auditoria d'inspectors de la Unió Europea.

PERFIL PROFESSIONAL

La tendència actual en el sistema català de seguretat alimentària és evolucionar cap a un **model integrat d'intervenció** en el qual totes les administracions competents actuen sobre la base d'objectius comuns i d'acord amb els **principis de qualitat, eficiència i coordinació**. Els equips pluridisciplinars al territori seran els actors del control oficial.

Per assolir la màxima **eficàcia, eficiència i efectivitat** dels serveis veterinaris oficials, el RSVOE ha de saber liderar els diversos equips d'inspecció veterinària sota la seva responsabilitat i relacionar-se amb fluïdesa amb els industrials carnis de l'àmbit territorial comarcal.

El RSVOE ha de ser una persona de prestigi reconegut a Catalunya i a Espanya, amb contactes amb la Facultat de Veterinària, que vinculi l'Administració amb la universitat en temes de formació, recerca i assessorament tècnic. Ha de conèixer i ser reconegut dins del sector càrnic del país per productors, industrials i empreses de serveis.

Tècnic

El Responsable de Serveis Veterinaris Oficials d'Escorxador ha d'ésser un professional amb un gran **experiència** específica com a veterinari oficial en els establiments de matança de totes les espècies de consum habitual, en sales d'especejament i magatzems frigorífics de carns, en els diferents àmbits d'actuació:

- Inspecció sanitària i causes de no aptitud en canals, carns i despulles; detecció de residus en animals i carns.
- Higiene i microbiologia de la carn, tractament de despulles.
- Gestió de subproductes i residus.
- Benestar animal en el transport i el sacrifici.
- Sacrificis religiosos.
- Instal·lacions i sistemes de carnització.
- Zoonosis laborals i per consum de carns.
- Qualitat de procés i qualitat de producte (de la canal i de la carn).
- Marques i làbels de qualitat.
- Tipificació i classificació de canals.
- Especejament comercial.
- Transport de canals, carns i productes carnis.
- Exportació i importació de carns.

Els seus **coneixements** tècnics especialitzats han d'abastar matèries generals com la higiene i seguretat alimentària i la seva normativa reguladora; requisits i anàlisi de perills; dret administratiu; anatomia patològica, histopatologia, microbiologia, farmacologia i toxicologia i zoonosis i sanitat animal.

Ha d'actualitzar els seus coneixements mitjançant noves normatives vigents, publicacions científiques i revistes tècniques de divulgació del sector i alhora transmetre les novetats a l'equip.

Científic

El RSVOE ha de conèixer les principals publicacions científiques internacionals relacionades amb el món de la carn, com a producte final i aliment i de l'animal viu, com a element a transformar:

- Journal of Food Protection
- International Journal of Food Microbiology
- Meat Microbiology
- The Veterinary Record
- Meat Science
- Animal Production.
- Productions Animales.
- Journal of Animal Science.
- Livestock Production Science, altres.

i també publicacions estatals de prestigi:

- Revista Española de Salud Pública.
- Gaceta Sanitaria.
- ITEA (AIDA).

- Avances en nutrición y mejora animal, etc.

En la seva experiència professional ha de figurar la **publicació** en revistes científiques o de divulgació, com a autor principal d'articles d'investigació i/o de revisió.

Administratiu

La gestió de recursos humans i d'equips en particular, la capacitat de negociació i resolució de conflictes, la planificació del temps i la gestió de la informació conformen la vessant administrativa del RSVOE. Per menar les persones dels equips, el RSVOE ha de disposar d'**habilitats i/o aptituds** personals directives i socials (lideratge, motivació, adaptació, empatia, etc.).

Respecte als coneixements informàtics, ha de dominar el sistema operatiu Windows amb els programes del Microsoft Office i Internet Explorer.

Ha de conèixer també la problemàtica laboral específica de matarifes i operaris carnis, i també la dels auxiliars oficials d'inspecció veterinària (AOIV), amb els quals, els veterinaris oficials d'escorxador (VOE) formen equip, i detectar les necessitats de formació de tot aquest personal, especialment dels VOE.

EINES

Es coneixen tres filosofies generals de direcció de personal. La primera es basa en la teoria organitzacional, la segona en la enginyeria industrial i la tercera en la ciència del comportament. Es treballarà principalment amb aquest última per gestionar els equips de VOE i AOIV, utilitzant diverses eines de treball.

Treball en equip

El model diamant del treball en equip te cinc facetes (**ANNEX I**):

- Lideratge.
- Direcció.
- Clima.
- Estructura.
- Procés.

Correspon directament al RSVOE el lideratge. El RSVOE ha de tenir unes característiques notòries sobre l'equip: **influència, flexibilitat, capacitat de judici, col·laboració, assistència i ascendència**. El foment del compromís i de la motivació, la delegació de la responsabilitat individual, la descentralització en la presa de decisions, l'*empowerment*, el *feed-back* i la acceptació d'iniciatives han de caracteritzar la seva actuació.

La creació d'un **equip eficaç** es sustenta en:

- Una fita ben definida.
- Un clima relaxat.
- La participació.
- La presa de decisions per consens.
- Una comunicació oberta.
- Uns papers clars amb una distribució equitativa de la feina.
- Un lideratge compartit.
- La diversitat d'estils.
- L'autoexamen.

Priorització

Els problemes, les decisions, els projectes i les tasques han de prioritzar-se en funció de les amenaces i oportunitats que representin. Algunes d'aquestes situacions pot suposar inclús àrees per la millora.

Els **critèris** bàsics de priorització són:

- Gravetat (impacte).
- Urgència (data límit).
- Tendència (impacte futur i/o empitjorament de la preocupació).

El pas següent és analitzar els problemes i les decisions i establir les oportunitats potencials. Finalment, s'haurà de responsabilitzar i delegar, determinant l'ajuda necessària que caldrà.

Satisfacció

En les relacions professionals i personals amb l'equip i amb les persones amb les quals treballem directa o indirectament, es pot establir un enfoc positiu que produeix satisfacció o bé un de negatiu que dona insatisfacció. En cada un dels aspectes considerats, la relació amb els superiors, amb els subordinats i amb els iguals; la supervisió de les tasques; la responsabilitat; la promoció; la seguretat; la formació; la vida privada; el salari; etc., cal maximitzar la satisfacció i minimitzar la insatisfacció. (**ANNEX II**)

PROJECTE DE MILLORA ORGANITZATIVA

En les organitzacions, per la formulació d'estratègies es segueix utilitzant majoritàriament **l'anàlisi DAFO**, encara que la metodologia **ICBS** afegeix en la formulació els intangibles i el capital intel·lectual. Per la implementació d'estratègies s'ha consolidat l'ús del "**Balanced Scorecard**".

Els **Quadres de Comandament** (QC) com a instrument de direcció i de gestió de serveis públics permeten desenvolupar un sistema de direcció per objectius, gestió per projectes i control per resultats. El QC utilitza una eina de gestió que ajuda en la presa de decisions en proporcionar informació periòdica sobre el nivell d'acompliment dels objectius prèviament establerts mitjançant indicadors.

Actualment, hi han uns determinats **problemes tècnics generals** que aquí només es mencionen i que requereixen, dels RSVOE una anàlisi aprofundida i una actuació consensuada i, alguns d'ells, directrius de nivell superior, per aportar solucions:

- Benestar animal en el transport i en el sacrifici.
- Brutícia en animals per sacrifici.
- Sacrificis d'urgència.
- Riscos emergents. Perills biològics:
  - *Cysticercus bovis*.
  - *Trichinella* en senglars.
- Perills físics: agulles veterinàries en carns.
- Descontaminació de canals: MERCOSUR.
- Carns Halal: identificació i traçabilitat.
- Festa islàmica del Sacrifici (Aid el Adha).
- SANDACH/Subproductes d'origen animal no destinats a consum humà.
- Controls microbiològics en canals (**indicador** de la higiene del feinejat).
- Recollida de sang higiènica/veterinària.
- CSEPA/"Certificados sanitarios para la exportación de productos alimenticios", especialment els de Japó, Korea, USA, etc.

A banda d'aquests problemes tècnics que afecten a tot el sector càrnic i que han de ser avaluats des d'un punt de vista estratègic, s'han establert uns **objectius** específics propis de la comarca, que són els que a continuació es presenten. Encara que les propostes de millora han de ser directament aplicables, s'han inclòs també algunes que no ho són, però que s'ha considerat que formen part de la línia de treball a seguir.

Per al desenvolupament d'aquest objectius específics es disposa de determinats recursos humans i materials. S'establiran una sèrie de tasques amb responsabilitats assignades, que s'avaluaran temporalment mitjançant **indicadors**. Per tal d'homogeneitzar les actuacions amb els altres sectors i regions, es consensuaran i prioritzaran prèviament els objectius proposats i la metodologia a utilitzar amb els altres RSVOE.

Els objectius generals (estratègics departamentals i estratègics i operacionals de la unitat directiva) seran implementats segons estableixi la organització.

OBJECTIUS

Personal substitut i interí

Actualment la administració de salut té un dèficit greu de veterinaris que vulguin fer substitucions a companys veterinaris oficials d'escorxadors. Com passa ara al Regne Unit, on aquestes funcions són desenvolupades per veterinaris espanyols i no britànics, s'ha de treballar ara mateix per evitar que això passi aquí en un futur molt proper.

Aquesta situació es dona perquè que hi han pocs estudiants interessats en aquest perfil professional, i s'agreuja encara més, pel fet que aquest personal rep l'ingrés de les nòmines de les substitucions i dels interinatges amb un retard exagerat, que dilueix qualsevol possible iniciativa en aquest sentit.

A banda de solucionar el problema de nòmines esmentat, s'ha de portar a terme en segon lloc, una divulgació important de la feina dels veterinaris oficials a l'administració entre els alumnes dels últims cursos de la facultat i seduir per incorporar-los com a personal substitut i després, fidelitzar-los com a interins perquè finalment puguin ser funcionaris. S'ha de convèncer, explicant que no tot el món professional és la clínica de petits animals que, a més a més ara, es troba bastant saturada, i que hi han altres sortides professionals. Un **indicador** a valorar és que, en els darrers 5 anys, només un 5% dels alumnes (n=5-10) mostra interès per fer les pràctiques de camp en l'àmbit de l'administració.

En aquest sentit, un avantatge que afavoreix l'Administració, és la situació econòmica iniciada l'estiu passat amb l'encariment del preu del cereal. Es preveu a curt-mig termini, la desaparició de petits ramaders independents que no hauran superat la pèrdua d'ingressos per l'augment dels costos de producció. Aquest fet desencadenarà una reconversió sectorial amb una tendència a la concentració encara més accentuada i, per aquestes raons, les perspectives professionals a l'empresa privada tampoc seran bones.

Actualment existeix una borsa de treball a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) no gaire atractiva i que no és utilitzada pels nous llicenciats, al contrari que la dels col·legis oficials de veterinaris. S'ha de generar doncs un **pool de veterinaris** i oferir aquesta sortida professional inicial, encara que sigui temporal, als nous llicenciats, *pool* que s'hauria de vincular directament als quatre Col·legis Oficials de Veterinaris de Catalunya i indirectament al deganat de la Facultat de Veterinària, mitjançant el conveni amb el departament, de realització de pràctiques de camp l'últim estiu de carrera (10 crèdits/200 hores).

Aprofitant aquest conveni, s'hauria d'orientar aquesta formació en pràctiques per vincular-la a una feina futura com a veterinari oficial substitut i/o interí. Per part de l'Administració, seria responsabilitat del RSVOE l'acolliment inicial d'aquests substituïts i interins dintre del món laboral, el seu recolzament i suport.

Acolliment i capacitació

***“Escolto i oblidó,
veig i recordo,
faig i entenc.”***

Confuci

Històricament, la carrera professional del veterinarí a l'administració de salut comença als escorxadors i a mida que el temps passa i els concursos es van succeint, la gent es va situant als partits veterinaris comarcals, la qual cosa suposa principalment una millora dels horaris de treball.

Diverses recomanacions de la Organització Internacional del Treball aconsellen que el personal d'edats superiors als 40-50 anys no facin nocturnitats ni rotació de torns. Aquests llocs de treball a escorxador són, de lluny, els més durs i conflictius, psíquicament i pel desgast físic, de tots els que fan els veterinaris oficials; la pressió és diària i els problemes directes plantejats, de producció i econòmics.

Aquest és un dels problemes actuals i alhora històrics del departament. Són precisament en aquests llocs de treball, i com a veterinaris oficials novells, on s'inicien laboralment els nous llicenciats. Tot i comptant amb que vulguin anar a treballar en un escorxador, plantejament del que els alumnes actuals estan bastant allunyats, encara que el sou sigui molt atractiu respecte al que ofereix la clínica de petits animals o l'empresa privada. Moltes vegades, aquesta feina està concebuda com una feina temporal i no són gaires els que decideixen finalment adreçar-la definitivament en aquesta direcció.

Aquest acolliment i capacitació seria portat a terme pel RSVOE i els companys VOE i inclouria, formació teòrica basada en un programa amb els continguts mínims imprescindibles i formació pràctica ubicada en un escorxador de referència, amb una temporalització suficient. Si es vinculés, com s'ha comentat abans, nous llicenciats amb les pràctiques de camp realitzades en escorxadors, a les substitucions i interinatges, aquest acolliment i capacitació es veuria notablement simplificat.

La feina posterior del RSVOE, principalment, i dels altres companys veterinaris amb més experiència, ha d'ésser en aquest sentit de **formació continuada, de recolzament i d'assessorament**, fins que aquests professionals hagin tingut un acoblament adequat. Aquest acoblament s'hauria de fer en establiments amb més d'un veterinarí oficial. Aquest personal nou inclou veterinaris oficials interins, a temps parcial i substituïts.

Donada la manca de candidats, s'haurien de revisar certes condicions de compatibilitat perquè aquest *pool* de personal pogués incloure veterinaris que ja treballen a hores en altres feines.

Activitats al sector càrnic

L'actual organització del control oficial reparteix els establiments càrnics entre el VOE i el veterinari oficial de partit (VOP). Pot donar-se el cas que un escorxador amb sala d'especejament, magatzem frigorífic i indústria càrnica annexos, sigui adscrit el primer al VOE i els altres locals al VOP. La tendència lògica és assignar totes les activitats que es troben físicament en el mateix lloc annex a un escorxador a un mateix VOE.

Per superar la problemàtica dels horaris nocturns i donada la relació comercial entre els establiments càrnics d'una mateixa comarca, el control oficial de sales de desfer, magatzems frigorífics i indústries càrniques no annexos als escorxadors el podrien fer també els VOE. Els VOP podrien dedicar-se així al control d'establiments de restauració col·lectiva, sector que es troba actualment infrainspeccionat. Evidentment, caldria augmentar el nombre de places de VOE per poder realitzar aquestes activitats.

Es crearia així un **sistema vertical de control oficial sectorial** en el món càrnic que augmentaria l'eficiència. La relació afegida amb els veterinaris oficials comarcals de ramaderia, coneixedors de les granges d'engreix de la comarca i del sector de la producció animal, engrandiria encara més aquest control vertical. Aquesta proposta és paral·lela a la especialització en les tasques d'inspecció, necessària en tots els sectors per homogeneïtzar els criteris d'inspecció.

Visites

Aquesta activitat ja es realitza setmanalment i és una bona eina per estar al dia de la problemàtica que es genera als establiments i valorar amb els protocols establerts la seva evolució.

Paral·lelament a la campanya d'inspecció d'escorxadors d'aviram i conills de les comarques de la demarcació de Barcelona que s'està realitzant, s'ha d'endegar un **programa similar per a grans animals**, per aconseguir homogeneïtzar en el temps els objectius establerts.

Homogeneïtzació de criteris

Amb prioritat total s'ha d'afrontar de forma definitiva la **homogeneïtzació de criteris en tota la actuació oficial veterinària, primer en l'àmbit comarcal i després en els sectors i regions.**

Càrregues de treball

L'augment de plantilla de VOE esmentada anteriorment, hauria de fer-se tenint en compte que en primer lloc, s'ha de regularitzar la **ratio de matança** calculat en unitats ramaderes majors/URM (URM/VOE, (URM/AOIV, URM/VOE+AOIV), que assumeixen els veterinaris a temps parcial (VTP), respecte a la resta de VOE. Històricament, els VTP han suportat una sobrecàrrega de feina, degut a les elevades matances que es produeixen els caps de setmana. Aquest ratio de matança és un bon **indicador** de les càrregues de treball. Si enlloc de URM la *ratio* es calcula directament per espècies i categories d'animals (vaques, truges i ovelles) es pot definir molt acuradament un lloc de treball.

Aquesta adequació s'hauria de fer valorant el tipus de línia de matança, l'existència de línies en paral·lel, la velocitat de la cadena, la plantilla d'AOIV de manera que la ratio quedés homogeneïtzada dintre d'un escorxador i entre els escorxadors de la comarca.

AOIV

A partir de la **relació de llocs de treball** d'AOIV de cada escorxador i de la comarca en general, s'ha d'analitzar la plantilla d'AOIV disponible per plantejar a l'Administració, els dèficits detectats en la dotació i les prioritats establertes. D'aquesta plantilla teòrica, s'han de tenir en compte les baixes laborals que es produeixen i les vacances que es sol·liciten i que s'han de cobrir, deixant de banda l'aptitud i interès personal de cada AOIV per desenvolupar la seva feina.

En aquesta relació de llocs de treball, ha d'estar inclosa la **descripció de cada lloc de treball** amb les funcions i tasques a realitzar. Es poden elaborar també procediments normalitzats de treball (PNT).

Equips i material d'oficina

S'ha de completar la disponibilitat d'**equips informàtics** a tots els despatxos dels SVOE als establiments, per part de la FIC o directament per l'Administració, mitjançant ordinadors portàtils, i també **telèfons mòbils o PDA**. Caldria incloure també el material menut d'oficina d'ús diari: arxivadors, carpetes, targetes, portatargetes, bolígrafs, retoladors, llàpissos marcadors, clips, etc.

Roba de treball/Servei de bugaderia

A la roba de treball de cotó utilitzada, caldria afegir samarretes i mitjons. En qualsevol cas, l'administració s'ha de replantejar en el futur la provisió de roba de treball d'un sol ús. És una roba cara, no renovable i, a més a més, incòmode i calorosa. S'ha d'implementar la posada en marxa d'un servei de bugaderia intern de l'establiment o extern, que resolgui setmanalment, la neteja i desinfecció de la roba de tots els VOE. S'hauria d'implicar a les empreses en aquest sentit, tant pel que fa a la neteja de la roba del seu propi personal, com a la dels VOE i AOIV, que podrien ser gestionades conjuntament.

Suport digital

Documents

Actualment es pot trobar a la web, un nou **repositori de recerca** de lliure accés, "Recercat" de la Universitat Autònoma de Barcelona, impulsat pel CESCO i les universitats catalanes amb participació de l'IRTA (<http://www.recercat.net/community-list>). Properament, en aquesta adreça es podrà visualitzar *l'Atlas fotográfico de Materiales Especificados de Riesgo*.

En un futur proper, també es podrà trobar en webs de lliure accés, els documents personals:

- *Diagnóstico de tuberculosis ovina en la inspección postmortem.*
- *Causas de decomiso en la inspección sanitaria de equinos.*
- *Opinión del Comité Científico Director sobre la resistencia a los antimicrobianos.* European Commission, 1999.
- *Residus en carns fresques.*
- *Encefalopaties espongiiformes transmissibles.*
- *Carns Halal: sacrifici ritual musulmà.*
- *Resultados de la inspección veterinaria ante y postmortem en un matadero de bovino, ovino y caprino.*

I, com a guies de bones pràctiques:

- *Defectos presentes en los cueros de bovino y en las pieles de ovino y caprino al finalizar el proceso de carnización.*
- *Optimización de la calidad de proceso y de producto en canales y carnes porcinas* (Good Manufacturing Practices i Good Hygienical Practices).

Banc d'imatges

A partir de la col·lecció personal de diapositives amb les corresponents fitxes explicatives de casos i lesions específiques diagnosticats, en col·laboració amb el CReSa i la biblioteca de la Facultat de Veterinària es podria establir un **projecte de digitalització** d'aquest material, perquè servís de suport científic i docent a l'acolliment, el reciclatge i la formació general de VOE i també, d'estudiants de veterinària.

Un cop digitalitzat aquest material, el següent pas seria elaborar conjuntament amb el CReSA, un **Atlas d'inspecció sanitària de la carn** amb diagnòstics i dictàmens, que inclouria les imatges del banc amb les que aportaria el CReSA per completar, a ser possible, totes les malalties i lesions que puguin aparèixer en un escorxador. Algunes d'aquestes fotos ja estan publicades al llibre clàssic de consulta del Dr. Benito Moreno, *Higiene e Inspección de la Carne II*.

L'objectiu d'aquesta obra és estalviar temps en l'autoaprenentatge directe dels veterinaris novells i mostrar de forma clara i concisa els coneixements fonamentals de diagnòstic i dictamen que ha de posseir un VOE, a partir de la presentació dels casos i lesions observats durant 17 anys de feina com a VOE, en escorxadors de grans animals (boví, oví-cabrum, equí, porcí), aus i conills. Serà una eina d'ajuda doncs no només pels VOE, sinó també per veterinaris clínics i altres professions tècniques, estudiants de veterinària, AOIV i assistents.

Els documents de referència per endegar projectes de digitalització són:

- <http://www.bib.uab.es/comunica/docrec.htm>
- Creating an Institutional Repository: LEADIRS Workbook <http://www.dspace.org/implement/leadirs.pdf>
- <http://www.ifla.org/documents/libraries/net/tfadi-fr.pdf>
- Directrius per a materials audiovisuals i multimèdia en biblioteques i altres institucions (International Federation of Library Associations and Institutions. Traducció catalana de IFLA Professional Reports Nr. 84) <http://www.ifla.org/VII/s35/pubs/avm-guidelines04-ca.pdf>
- <http://www.cobdc.org/publica/directrius/index.html>
- <http://www.ifla.org/VII/s19/pubs/digit-guide-es.pdf>

Formació

En la lluita per la competitivitat, la **gestió del coneixement** (KM) aporta una vessant més tàctica i operacional respecte a la gestió del capital intel·lectual (ICM), mitjançant activitats com la seva creació, captura, transformació i ús.

A més a més de les activitats de la variada oferta de formació tradicional continua interna (Programa de Formació Específica en Protecció de la Salut) i externa (EAPC) del departament, l'ús de noves estratègies educatives com l'aprenentatge col·laboratiu, basat en les comunitats de pràctica és el model que, des dels escorxadors, pot ser d'interès adoptar pels avantatges en la seva aplicació.

Les **comunitats de pràctica** són una eina de baix cap a dalt en la organització, conduïdes per moderadors-experts que realitzen trobades virtuals i poden generar productes publicables sobre temes molt concrets, amb una estructura senzilla (nom del producte, millores aportades, indicadors d'aplicació i nivell d'utilització). Si al voltant de 50 veterinaris oficials s'integren en unes 6-8 comunitats de pràctica sobre diferents temes, es podrien obtenir uns 6 productes finals. La utilització de l'eina col·laborativa e-Catalunya ha de permetre, mitjançant les **tecnologies de la informació i la comunicació** (TIC), vehicular aquesta dinàmica.

La casuística actual de **cisticercosi bovina** en les declaracions de no aptitud efectuades, és un bon cas i un exemple per iniciar en l'àmbit dels VOE aquest canal d'aprenentatge informal.

Mitjançant la descripció de les lesions trobades, acompanyades de fotografies digitals, el diagnòstic i el dictamen realitzats, s'enviarien les fotos i les mostres al CReSA per analitzar i es penjaria també la informació a l'e-Catalunya, on es crearia un foro de debat entre companys, per finalment ser confirmat el diagnòstic pel CReSA (SESC) i consensuat un protocol a seguir (producte).

En aquest *pool* de formació han de participar veterinaris oficials funcionaris i interins, substituïts interins, VTP funcionaris i interins i veterinaris oficials novells (formació d'acollida). Els alumnes de la llicenciatura de Veterinària poden també rebre una formació adequada a partir d'aquests formats.

Pel que fa als AOIV, encara que actualment no és funció del VOE, cal una implicació més directa del veterinari oficial d'escorxadors en la formació que reben els AOIV per part dels seus companys, ja que només es realitza el control del compliment de l'horari de formació i la certificació d'assistència. Per poder exigir després la realització d'alguns requisits específics de la sistemàtica d'inspecció postmortem, els VOE han de revisar i reconduir si cal, el programa que donen els AOIV formadors, en funció de les seves necessitats i de les prioritats establertes. La mateixa actuació es podria aplicar als assistents.

Un altre exemple per exposar entre companys, podria ser aquest que es mostra a la foto, un paquet de **tripa bovina cuïta d'importació**, d'origen sud-americà, amb una alteració visible que ha superat tots els controls sanitaris i de qualitat. És un perill biològic (malaltia vírica, bacteriana o parasitària), físic o químic. Diagnòstic i dictamen?

A banda d'aquests camps específics, el Servei Regional a Barcelona ha adoptat com a un dels objectius estratègics, la **formació transversal** en salut pública (protecció, promoció, prevenció i epidemiologia) que ha de ser implementada.

Assessorament

Amb el recent conveni de col·laboració del Departament de Salut amb el **CreSA** es fa possible una antiga reclamació dels VOE: el suport diagnòstic davant de qualsevol tipus de lesió específica o generalitzada, deguda principalment a malalties zoonòsiques o no, d'origen parasitari o infeccions, previ a l'emissió del dictamen de no aptitud al consum humà de les carns. Aquestes consultes (amb fotos digitals i presa de mostres per anàlisi laboratorial) són un excel·lent material per a la investigació i la docència.

A la pàgina web del CreSA (www.cresa.cat), com a Servei a empreses i institucions, al **SESC Suport a escorxadors**, figura l'Historial de consultes, on apareixen les consultes fins ara realitzades per Internet. Els altres àmbits d'actuació del CreSA estan explicats als apartats de Recerca i desenvolupament, Unitats de Recerca i Projectes.

Recerca

La recerca és una bona motivació per evitar l'embrutiment que pot produir anys de nocturnitat i d'horaris de matinada i l'angoixa d'estar en un cercle viciós laboral del qual no pots escapar.

Actualment la recerca més capdavantera és la que es fa en laboratoris especialitzats. S'ha de valorar però, l'interès que pot tenir la **recerca aplicada** que és la que pot fer per exemple des dels escorxadors i que serà d'interès pel mateix departament, pel sector càrnic i per a la ciència en general. En aquest sentit, l'escorxador és un lloc privilegiat per realitzar treballs de recerca amb un gran avantatge diferencial; el què es pot investigar no són principalment fets experimentals, sinó els que es donen en situacions reals.

A banda d'aspectes de producció animal (factors de producció, qualitat de la canal i de la carn) relativament allunyats de la salut pública, tot el que afecta als animals vius, transport, espera, sacrifici i atordiment (hi han excel·lents protocols de **benestar animal** de Temple Grandin per verificar) pot ser material de recerca.

Des de articles més "administratius" com l'anàlisi de les causes que motiven l'aixecament d'actes als escorxadors, fins a l'estudi del factors de variació (experiència del VOE, tipus d'aparell i augments utilitzats) que afecten la detecció de quists de **Trichinella spp.** en una placa de compressió i per tant la fiabilitat de la inspecció.

La prevalença actual de **cisticercosi bovina** en animals d'engreix procedents d'explotacions de Catalunya i d'Aragó ofereix la possibilitat de realitzar un estudi epidemiològic sobre les causes de l'origen d'aquesta parasitosis. Actualment, els vedells destinats a engreix a Catalunya poden haver nascut en països del nord d'Europa, principalment, Polònia i Alemanya. Cercant bibliografia europea sobre la incidència de cisticercosi en aquests països, identificant el país de procedència mitjançant el DIB i la documentació sanitària de trasllat a escorxador, es podria comprovar si la causa real

d'infestació és el país d'origen de l'animal o bé els *cuidants* del bestiar a les granges catalanes procedents de zones endèmiques de *Taenia saginata* a l'Àfrica.

En el procés de carnització, principalment en la higiene (**microbiologia de canals**), l'anàlisi dels resultats dels controls microbiològics obtinguts en la presa de mostres de superfície de les canals, pot permetre adoptar decisions que canviïn el sistema de feinejat d'un escorxador per disminuir els recomptes bacterians (**ANNEX III**). També es podria fer un estudi sobre la fiabilitat d'aquestes dades, en funció del laboratori que les analitza, realitzant una presa de mostres en paral·lel amb anàlisi en laboratori oficial. En relació amb la microbiologia de les canals, l'ús de descontaminants en el dutxat de les canals, principalment en porcí i aviram també podria ser un camp d'interès per avaluar.

Un avantatge afegit és que aquestes investigacions, plantejades d'aquesta manera, tenen un cost mínim o zero. El major inconvenient és que t'has d'adaptar a les condicions dels altres. D'altres suposen una despesa econòmica que pot ser assumida pel departament en funció de l'interès del tema de recerca. Segons l'abast de l'estudi, qüestió que de vegades no es pot escollir, un treball podrà destinar-se únicament a revistes de divulgació, congressos i/o symposiums, segons el nivell assolit. En qualsevol cas, tot el que està ben dissenyat i escrit pot ser presentable a congressos i publicable en revistes.

L'aspecte més feble d'aquesta recerca, és la feina que no podem fer directament des de l'escorxador, l'anàlisi estadística, que s'ha de dirigir a un centre extern especialitzat o que es podria fer des del departament.

En aquest aspecte, els VOE han de poder fer com els metges, on es valora molt positivament que treballin amb els malalts i que alhora facin recerca sobre l'especialització en la qual treballen.

Triquina

A les comarques de Catalunya (Pallars i Alt Empordà) i zones frontereres (Andorra i Franja d'Aragó), la prevalença de *Trichinella spp.* es situa entre 0.2-0.3% en **senglars** sota control oficial a les sales de tractament de carns de caça (**ANNEX IV**).

Aquests darrers anys, s'ha constatat que existeix una sobrepoblació important de senglars als paratges naturals de les rodalies de Barcelona, especialment a Collcerola, Sant Llorenç de Munt i el Garraf. Aquesta sobrepoblació només pot ser controlada mitjançant batudes repetides que minvin el nombre d'animals. Si el sector no estableix canals de comercialització adients, els senglars producte d'aquestes batudes aniran destinats finalment a Grefacsa, cosa que ja està succeint a hores d'ara.

Com a continuació de la línia de treball de gestió i de recerca, iniciada pel Grup de Treball de Caça de Girona i donada la manca d'antics escorxadors municipals a la zona, es podria formalitzar un conveni amb la Facultat de Veterinària, el CreSA, la Federació Catalana de Caça i el Departament de Salut, per crear en terrenys de la Universitat Autònoma de Barcelona un **establiment de manipulació de caça** (EMC) que tindria com a objectius:

- Locals de manipulació (feinejat d'animals) per a ús de les colles de caçadors de les comarques veïnes.
- Centre de pràctiques per als alumnes de la facultat i veterinaris oficials substituïts (a banda del control oficial realitzat):
  - Inspecció postmortem.
  - Anatomia patològica.
  - Investigació de triquines.
- L'establiment forniria els animals, les canals i carns i les mostres, que serien objecte de projectes d'investigació al CreSA sobre *Trichinella* (**prevalença, espècies implicades -*T. spiralis* / *T. britovi*-, mapa epidemiològic**) i altres malalties (**brucel·losi, tuberculosi, etc.**), que afecten les poblacions de senglars (que actuen com a reservoris) i que tenen incidència en l'home i en els animals de granja.

Actualment, la **identificació taxonòmica** i l'estudi del **grau d'infestació (LPG)** s'han de realitzar al Departamento de Parasitología de la Facultat de Farmacia de la Universidad Complutense de Madrid, si no es vol enviar la mostra al Dr. Pozio, a Roma, al centre internacional de referència. Si el CreSA esdevingués centre nacional de referència, les carns positives trobades a Catalunya i a Andorra podrien investigar-se en aquest centre.

- Tenint el CreSA els medis necessaris, es podrien dirigir també a aquest centre, les mostres de carn obtingudes cada any per l'estudi de la infestació de *Trichinella* en **guineus** de Catalunya (**ANNEX V**). Aquesta infraestructura permetria, en les comarques veïnes, una revalorització a nivell popular i gastronòmic de la carn de senglar i una comercialització amb garanties per la salut pública.

Publicacions

L'objectiu final de la recerca és la publicació dels resultats mitjançant articles destinats a revistes científiques. Fins no fa gaire, rebíem el Butlletí Informatiu de Veterinària de Salut Pública (BIVSP). Era un bon instrument que ofería interessants revisions bibliogràfiques. Malauradament, sempre ha estat infrutilitzat perquè podia ser una eina excel·lent de relació tècnica i científica entre els veterinaris oficials i el lloc més adequat on es podia publicar la recerca generada per aquests professionals. Mai ha pogut ser utilitzada per aquest objectiu.

A banda d'aquesta revista interna, existeixen moltes altres on poden dirigir-se els articles elaborats, per la seva correcció pels *referees* i posterior publicació:

- Salut pública
http://ccuc.cbuc.es/cgi-bin/vtIs.web.gateway?searchtype=subject&searcharg=salut+publica&operator=AND&searchtype2=keyword&searcharg2=&f_lang=&f_format1=&f_format2=s&f_pub_start=&f_pub_end=&lang=catalan
- Higiene veterinària
http://ccuc.cbuc.es/cgi-bin/vtIs.web.gateway?searchtype=subject&searcharg=higiene+veterinaria&operator=AND&searchtype2=keyword&searcharg2=&f_lang=&f_format1=&f_format2=s&f_pub_start=&f_pub_end=&lang=catalan
- Veterinària
http://ccuc.cbuc.es/cgi-bin/vtIs.web.gateway?searchtype=subject&searcharg=veterinaria&operator=AND&searchtype2=keyword&searcharg2=&f_lang=&f_format1=&f_format2=s&f_pub_start=&f_pub_end=&lang=catalan
- Carn
http://ccuc.cbuc.es/cgi-bin/vtIs.web.gateway?searchtype=subject&searcharg=carn&operator=AND&searchtype2=keyword&searcharg2=&f_lang=&f_format1=&f_format2=s&f_pub_start=&f_pub_end=&lang=catalan
- Malalties transmissibles (zoonosis)
http://ccuc.cbuc.es/cgi-bin/vtIs.web.gateway?searchtype=subject&searcharg=malalties+transmissible&operator=AND&searchtype2=keyword&searcharg2=&f_lang=&f_format1=&f_format2=s&f_pub_start=&f_pub_end=&lang=catalan

Segons l'interès de l'article, el destí prioritari és, evidentment, publicar en **revistes científiques internacionals** amb índex d'impacte reconegut.

També hi han **revistes científiques espanyoles i publicacions sectorials de divulgació** com Eurocarne que publiquen, tant articles

d'investigació com de revisió, relacionats amb la carn. Càrnica 2000 també seria una possible destinatària, encara que és un format més comercial i d'equips. Alimentaria és una altre bona revista de caràcter més generalista.

Relacions intraorganització

- VOE/RSVOE.
Encara que és molt difícil per qüestió d'horaris, s'haurien d'establir unes **reunions periòdiques** amb els VOE de tots els equips d'inspecció de la comarca per analitzar els temes més conflictius i urgents. El RSVOE es relacionaria al seu torn també periòdicament amb els altres RSVOE de sectors i regions.
- VOP/CVP (Coordinador Veterinari de Partit)/REPS (Responsable Equip Protecció de la Salut).
Les **activitats dintre del sector càrnic** vincularien els VOE amb els VOP i el RSVOE amb el coordinador veterinari comarcal de partit i el REPS.
- DAR/DMAiH.
S'haurien d'establir **reunions de nivell comarcal**, trimestrals o semestrals, amb altres departaments de l'organització, DAR i DMAiH en aquest cas, per abordar temes comuns d'interès: identificació animal, sanitat animal/MDO/zoonosis, transport d'animals vius, benestar animal, traçabilitat, SANDACH, MER, etc.

Comunicació

- Personal.
En els escorxadors, el sistema de comunicació actual es basa en el **telèfon mòbil** i en el **correu electrònic**. Alguns RSVOE disposen de PDA. S'ha d'acabar de fornir a tots els establiments, telèfons mòbils i/o PDA, equips informàtics i connexió a Internet.
- Intraorganització.
L'organigrama actual de l'Administració de salut pateix, en l'àmbit directe de la seguretat alimentària, una disfunció típica de les organitzacions públiques: suporta un problema d'estructura excessivament jerarquitzada. Hauria de tendir cap a una organització més horitzontal i més coordinada. La seva divisionalització és equilibrada si es té en compte la complexitat dels temes tècnics i de gestió a tractar.

Encara que el correu electrònic sigui una eina ràpida de comunicació s'han d'evitar les tasques rutinàries de transmetre informació pas a pas, de nivell jeràrquic superior a nivell jeràrquic inferior, per evitar pèrdua de temps en la repetició i acumulació de tasques a diferents nivells.

- Entreorganitzacions.
Les comunicacions entreorganitzacions (cas per exemple de la notificació d'arribada i sacrifici d'animals procedents de zones amb restriccions per llengua blava), s'haurien de fer a la vegada, directament a origen i al Servei Regional, per evitar tots els passos jeràrquics intermitjos.

Documents

Tots els documents dels SVOE en suport paper i telemàtic, els oficials i els no oficial de funcionament intern de l'escorxador han de ser **equivalents i/o idèntics** en els diferents escorxadors de la comarca. La tendència ha de ser d'uniformitzar aquests documents per a tot Catalunya. El protocol antemortem per als establiments proposat per l'APS, és una bona iniciativa en aquest sentit.

Arxiu de la documentació

Tota la documentació oficial i no oficial, rebuda i generada, supervisada i controlada pels SVO, en suport paper i telemàtica, ha d'estar arxivada en tots els establiments segons el mateix **procediment**. El Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes de Catalunya o l'Escola Superior d'Arxivista de Catalunya poden orientar sobre la disponibilitat de personal en pràctiques o amb contracte especial per organitzar aquesta documentació.

Memòria anual

L'antiga *Reglamentación Técnico-sanitaria de mataderos* ja establia com a obligatòria la elaboració d'una memòria anual de l'escorxador pel Director tècnic-sanitari de l'establiment.

Actualment des dels escorxadors es tramet anualment:

- Declaració de sacrifici i no aptitud al consum humà per espècies.
- Declaració de MER (unitats i kg).
- SICSA: "visites", actes, actes mostres PRAVA, certificats exportació.

Aquests documents serien inclosos a la memòria, que a més a més dels aspectes de producció i productivitat de l'establiment i de recursos humans del personal oficial, ha d'incloure **totes les activitats oficials realitzades** durant l'any.

S'han de millorar no obstant, els fulls de declaració de sacrifici i no aptitud al consum humà, ajustant més les categories dels diagnòstics amb que realment es troba postmortem. Pel que fa al SICSA, s'hauria de separar clarament el que és pròpiament SICSA-partit, del SICSA-escorxadors que no s'hauria d'englobar en un mateix document.

La memòria s'estructuraria així en dos blocs:

Activitats administratives

- Informació de la cadena alimentària.
  - Inspecció antemortem.
  - Inspecció postmortem.
- Certificats de declaració de no aptitud per al consum humà.
- Estadística MER.
- Dictàmens de:
  - Malalties de Declaració Obligatòria (MDO).
  - Zoonosis.
- Actes, classificades segons motiu.
- Certificats sanitaris d'exportació de productes alimenticis.

- Controls import-export.
- Presa de mostres PRAVA.
- Altres preses de mostres oficials i no oficials.
- Informes.
- Fulls de producció i control sanitari de sales d'especejament i de magatzems frigorífics.
- Requeriments.
- Expedients sancionadors.
- Escrits a la pròpia administració, a altres administracions o als operadors econòmics.
- RASFF/SCIRI/alertes alimentàries.
- Denúncies.
- Toxiinfeccions.
- PROCER.
- SICSA, etc.

Activitats tècniques

- Validació de l'etiquetatge.
- Anàlisi dels resultats del control microbiològic de canals.
- Avaluació de plans de prerequists.
- Avaluació dels sistemes basats en els principis de l'APPCC, etc.

Algunes d'aquestes activitats no apareixen al SICSA i per tant no queda clar si s'inclouen a finals de l'any com a feina realitzada. Els SVOE de cada establiment haurien de redactar la que els hi pertoca i el RSVOE, la memòria anual de la comarca, resum de totes les anteriors.

CONCLUSIONS

En la **cultura de les organitzacions** com a **factor de millora**, la futura creació de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), amb plantejaments innovadors d'organització i funcionament, ha de permetre fer un salt qualitatiu de l'Administració de Salut a Catalunya.

Com a propostes de caràcter global, la introducció de la **cultura de la qualitat**, filosofia a aplicar en el treball diari, suposarà que l'objectiu és satisfer els requeriments i les expectatives dels clients i usuaris del servei. L'altre proposta és impulsar la **gestió per objectius**, basada en la seva determinació i comprovació, mitjançant indicadors dels resultats i de l'evolució del servei.

Els **objectius estratègics** seran establerts per la direcció. Els **objectius específics** hauran de ser consensuats en els sectors i regions, per arribar a una **homogeneïtzació d'actuacions** en tot el territori.

A l'àmbit principal de **protecció de la salut** responsabilitat dels veterinaris oficials i d'altres col·lectius sanitaris, s'ha d'afegir també l'orientació transversal de participació en activitats de **promoció** i de **prevenció de la salut**.

En la carrera professional en salut pública, la promoció ha de basar-se no solament en l'antiguitat, sinó també en la **formació**, la **recerca** i l'**activitat professional**.

IDEES FORÇA

- S'ha de saber aprofitar l'oportunitat que suposarà la creació de l'ASPCAT.
- No s'han de repetir errors històrics.
- La innovació i la implicació han de ser plantejaments de partida per a la consecució dels objectius.
- Les TIC han de ser les eines de gestió en la formació, la recerca i l'activitat professional.

REFERÈNCIES

NORMATIVES *

- Decisió 2006/677/CE, de 29 de setembre, per la qual s'estableixen les directrius que fixen els criteris per a la realització d'auditories segons el Reglament (CE) núm. 888/2004.
- Decret 124/1995, de 24 de març, definició de funcions de diversos llocs de treball dels serveis veterinaris dels departaments de Salut i d'Agricultura, Ramaderia i Pesca.
- Decret 138/2003, de 27 de maig, auxiliars oficials d'inspecció veterinària.
- Decret 128/2006, de 9 de maig, estatut de l'Agència de Protecció de la Salut.
- Decret 13/2007, de 16 de gener, PRAVA.
- Ley 14/1986, de 25 de abril, general de sanidad.
- Ley 26/1984, de 19 de julio, general de la defensa de los consumidores y usuarios.
- Ley 8/2003, de 24 de abril, sanidad animal.
- Llei 15/1990, de 9 de juliol, ordenació sanitària de Catalunya.
- Llei 20/2002, de 5 de juliol, seguretat alimentària.
- Llei 7/2003, de 25 d'abril, protecció de la salut.
- RD 1945/1983, de 22 de junio, infracciones y sanciones en materia de defensa del consumidor y de la producción agroalimentaria.
- RD 54/1995, de 20 de enero, protección de los animales en el sacrificio.
- RD 1749/1998, de 31 de julio, PIR.
- RD 3454/2000, de 22 de diciembre, Programa Integral Coordinado de vigilancia y control de las EET de los animales.
- RD 1429/2003, de 21 de noviembre, condiciones de aplicación de la normativa comunitaria en materia de SANDCH.
- Reglament (CE) núm. 1760/2000, de 17 de juliol de 2000, que estableix un sistema d'identificació i registre dels animals de l'espècie bovina i relatiu a l'etiquetat de la carn de vacú i dels productes a base de carn de vacú i pel qual es deroga el Reglament (CE) núm. 820/97.
- Reglament (CE) núm. 1825/2000, de 25 d'agost de 2000, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació del Reglament (CE) núm. 1760/2000.
- Reglament (CE) núm. 999/2001, de 22 de maig, pel qual s'estableixen disposicions per la prevenció, el control i la eradicació de determinades EET.
- Reglament (CE) núm. 178/2002, de 28 de gener de 2002, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària.
- Reglament (CE) núm. 1774/2002, de 3 d'octubre de 2002 pel que s'estableixen les normes sanitàries aplicables als subproductes animals no destinats al consum humà.

- Reglament (CE) núm. 882/2004, de 29 d'abril de 2004, sobre els controls oficials efectuats per a garantir la verificació del compliment de la legislació en matèria de pinsos i aliments i la normativa sobre salut i benestar dels animals.
- Reglament (CE) núm. 852/2004, de 29 d'abril de 2004, relatiu a la higiene dels productes alimentaris.
- Reglament (CE) núm. 853/2004, de 29 d'abril de 2004, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal.
- Reglament (CE) núm. 854/2004, de 29 d'abril de 2004, pel qual s'estableixen normes específiques per a la organització de controls oficials dels productes d'origen animal destinats al consum humà.
- Reglament (CE) núm. 1/2005, de 22 de desembre, relatiu a la protecció dels animals durant el transport i les operacions connexes.
- Reglament (CE) núm. 1974/2005, de 2 de desembre, que modifica el Reglament (CE) núm. 999/2001, tipificació de MER.
- Reglament (CE) núm. 2073/2005, de 15 de novembre, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris.
- Reglament (CE) núm. 2075/2005, de 5 de desembre, pel qual s'estableixen normes específiques per als controls oficials de la presència de triquines a la carn.
- Reglament (CE) núm. 275/2007, de 15 de març, que modifica el Reglament (CE) núm. 1825/2000.
- Reglament (CE) núm. 1432/2007, de 5 de desembre, pel qual es modifiquen els annexos I, II i VI del Reglament (CE) núm. 1774/2002.
- Reglament (CE) núm. 1441/2007, de 5 de desembre, que modifica el Reglament (CE) núm. 2073/2005.
- Resolució GAP/3727/2007, de 10 de desembre, publicitat a la reforma de la relació de llocs de treball del personal funcionari dels diferents departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

* Només figuren les normatives principals i les modificacions més significatives.

BIBLIOGRAFIA

- Agència Catalana de Seguretat Alimentària. 2006. Pla de seguretat alimentària de Catalunya 2007- 2010. Versió per a la participació. [Publicació en línia.] Disponible el 22.11.2006 a:
<http://www.gencat.net/salut/acsa/Du12/html/ca/dir1299/doc11122.html>.
- Agència Catalana de Seguretat Alimentària. 2007. La seguretat alimentària a Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Alemany A., Vila C., Beltran J., Fàbregas X., Domínguez M. 2005. Informe tècnic-sanitari del sector de la carn de caça silvestre a la demarcació de Girona. Grup de Treball de Caça. Servei de Salut Alimentària. Serveis Territorials. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Girona.
- Comissió de la Comunitat Europea. 2000. Llibre Blanc sobre Seguretat Alimentària (COM (1999)/719). Brussel·les. [Publicació en línia.] Disponible el 22.11.2006 a:
http://europa.eu.int/eur-lex/es/com/wpr/1999/com1999_0719es01.pdf.

- Comissió de la Comunitat Europea. 1997. Llibre Verd: principis generals de la legislació alimentària de la Unió Europea [COM (1997)/176]. Brussel·les. [Publicació en línia.] Disponible el 22.11.2006 a:
<http://europa.eu.int/abc/doc/off/bull/es/9704/p103042.htm>
- Departament de Salut. 2004. L'autocontrol als establiments alimentaris. Guia per a l'aplicació de l'autocontrol basat en el sistema d'Anàlisi de Perills i Punts Crítics de Control. Agència Catalana de Seguretat Alimentària. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut. 2005. Procediment per a l'avaluació dels sistemes d'autocontrol basats en els principis de l'APPCC. Servei de Salut Alimentària. Serveis Territorials. Generalitat de Catalunya. Girona.
- Departament de Salut. 2005. La reforma de la salut pública a Catalunya. Informe del comitè científic per donar suport al projecte de reordenació del sistema de salut pública a Catalunya. Direcció General de Salut Pública. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut. 2006. L'Agència de Salut Pública de Catalunya. Document de bases per a la seva creació. Direcció General de Salut Pública. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut. 2006. Estudi de la infestació per *Trichinella spp.* en una mostra de guineus capturades a Catalunya durant l'any 2005. Direcció General de Salut Pública. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut. 2006. L'Agència de Salut Pública de Catalunya. Document de bases per a la seva creació. Direcció General de Salut Pública. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut. 2008. Manual de formació. Generalitat de Catalunya. Barcelona. (actualització gener 2008).
- Departament de Sanitat i Seguretat Social. 2003. Llibre blanc de les professions sanitàries a Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut i Agència de Protecció de la Salut. 2006. Jornada tècnica: presentació dels projectes de millora en protecció de la salut. Generalitat de Catalunya. Lleida.
- Departament de Salut i Agència de Protecció de la Salut. 2006. Guia de referència de la formació en protecció de la salut. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Departament de Salut i Agència de Protecció de la Salut. 2007. Programa de Formació Específica en Protecció de la Salut. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Enciclopèdia Catalana. 1993. Diccionari de la llengua catalana. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- Escola d'Administració Pública de Catalunya. 1995. Lluís Casado, 20 Qüestions clau sobre formació. Barcelona. [Publicació en línia.] Disponible el 29.04.2002 a:
<http://www.eapc.es/documents/20.htm>
- Escola d'Administració Pública de Catalunya. 1999. Lluís Casado, 12 Qüestions clau sobre avaluació de la formació. Barcelona. [Publicació en línia.] Disponible el 29.04.2002 a:
<http://www.eapc.es/documents/20.htm>
- Escola d'Administració Pública de Catalunya. 1998. Manual de disseny de Quadres de Comandament per a les unitats directives de la Generalitat de Catalunya. Comitè Director per a l'organització de l'Administració. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Fernández i Alegre, Roser. 2006. El Quadre de Comandament com a instrument de direcció i de gestió de serveis públics a la Regió Sanitària Barcelona. II Congrés Català de Gestió Pública. Barcelona.

- Graells J., Martínez J. 2007. "Sols seré si som". Una opció per gestionar el coneixement públic col·lectiu. Funció Publicació núm. 56.
- Hersberg, Frederick. 1988. One more time: How do you motivate employees? In: People, managing your most important asset. Harvard Business Review. Boston.
- Lave J., Wenger E. 1990. Situated learning: legitimate peripheral participation. Cambridge University Press. Cambridge.
- Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. 2007. Libro Blanco de los SANDACH (Subproductos de origen animal no destinados al consumo humano). MAPA. Madrid.
- Moreno, Benito. 2003. Higiene e inspección de la carne II. Díaz de Santos. Madrid.
- Picart, L. 2006. Control oficial en escorxador. Inspecció veterinària *post mortem* en boví i oví. Departament de Salut. Agència de Protecció de la Salut. Generalitat de Catalunya.
- Rigau i Vila M. 2007. Estudi de la influència de determinats factors en la contaminació microbiològica de les canals de boví i oví. Departament de Ciència dels Aliments. Facultat de Veterinària. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Wenger E. 1998. Communities of Practice. Cambridge University Press. Cambridge.

RECURSOS ELECTRÒNICS

http://ec.europa.eu/food/food/index_en.htm

<http://www.aesan.msc.es/>

<http://www.agrodigital.com>

<http://www.cde.ua.es/cde/cde.htm>

<http://www.dart-europe.eu/index.php/search>

<http://www.driver-suport.eu/en/guidelines.html>

<http://www.easp.es/>

<http://www.efsa.europa.eu/>

<http://www.europa.eu.int/>

<http://www.eurosurveillance.org>

<http://www.fao.org/>

<http://www.fda.org/>

<http://www.food.gov.uk/>

<http://www.fsis.usda.org>

<http://www.fsai.ie/>

<http://www.gencat.cat/salut>

<http://www.gencat.cat/darp/>

<http://www.ilo.org>

<http://www.inspection.gc.ca/francais/tocf.shtml>

<http://www.mapya.es/>

<http://www.meatami.org>

<http://www.nzfsa.govt.nz/index.htm>

<http://www.office-elevage.fr/vpc/indvpc/indexvpc.htm>

<http://www.oie.int/>

<http://www.opendoar.org/countrylist.php>

<http://www.recercat.net/community-list>

<http://www.ressources.ccciheam.org/util/search/series.php?langue=fr>

<http://www.20gencat.cat/portal/site/Justicia/menuitem.cc...>

ANNEXOS

- I **Modelo Diamante del trabajo en equipo.**
- II **Satisfacció i insatisfacció (Herzberg, 1953).**
- III **Senglars sota control oficial positius a *Trichinella spp.* detectats als EMC de Castelló d'Empúries i de Juneda (2005).**
Casos de triquinel.losi humana a Catalunya (1993-2003).
- IV **Distribució per comarques de les guineus estudiades (2005).**
- V **Factors de variació dels recomptes de bacteris aerobis totals ($\log_{10}/\text{cm}^2$) en canals de boví i oví a l'escorxador: T^a ambient de la sala de feinejat (°C).**
Factors de variació dels recomptes d'enterobacteris ($\log_{10}/\text{cm}^2$) en canals de boví i oví a l'escorxador: T^a ambient de la sala de feinejat (°C).